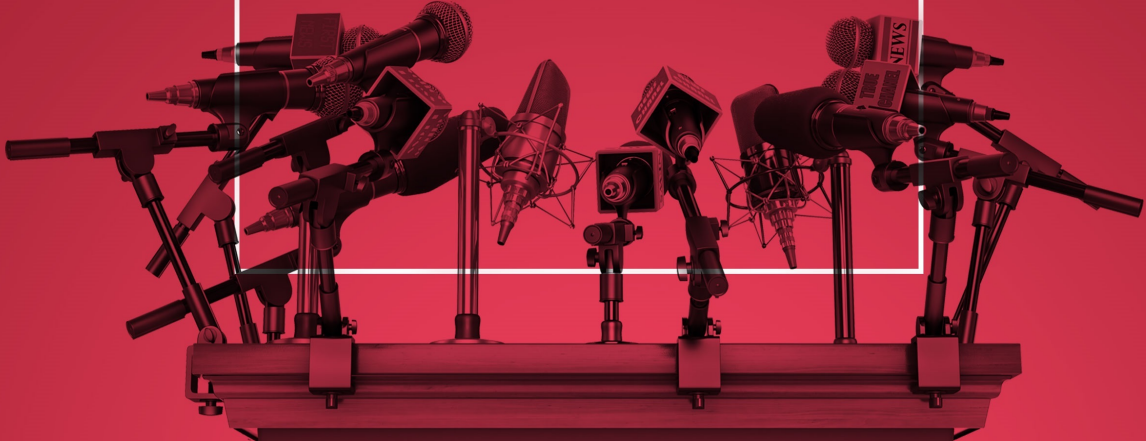

EPAM EKONOMİ VE POLİTİKA
Araştırmaları Merkezi
İSTİNYE ÜNİVERSİTESİ

Haftalık Dış Politika ve Ekonomi Bülteni

96. Bülten

İSÜ | İSTİNYE
ÜNİVERSİTESİ
İ S T A N B U L

istinye.edu.tr | 0850 283 60 00

[f /istinyeuniv.edu](https://www.facebook.com/istinyeuniv.edu) [t /istinyeunivedu](https://www.instagram.com/istinyeunivedu) [i /istinyeunivedu](https://www.youtube.com/istinyeunivedu)

Kapak tasarımı Öğrencimiz Özenç Kayalı tarafından gerçekleştirilmiştir.

ABD -Türkiye İlişkileri : Dönüşün Zorlaştığı Bir Aşamaya Doğru

Doç. Dr. Fahri Erenel

Gelen gideni aratır mı ? sözünün gerçekleştiği bir konumdayız. Trump'ın karar ve eylemleri ABD içi ve uluslararası müesses nizamı çok rahatsız etmişti.Kararları ve uygulamalarının başta ABD medyası tarafından manüple edilerek haberleştirilmesi kendi ülkesinde ve dünya genelinde karşı cephelerin açılmasına yol açmıştı.Ve bu cephelerin başarılı olduğunu Biden'ın seçimi kazanması ile görüyoruz.Biden'ın Türkiye odaklı seçim söylemleri ve Başkan Yardımcısı iken yaptıkları Türkiye-ABD ilişkilerinin hiçbir zaman eskisi gibi olmayacağını göstergeleri idi.Biden'ın Ve öyle olmaya başladı.Trump ve önceki ABD Başkanları Türkiye'ye karşı hatalı tutum ve davranışlar içinde bulunmuş olsalar bile sonuçta ortaklık/işbirliği gibi için tam dolu olmayan kavramlarla bir noktaya gelinebiliyordu.

Biden yönetimi ile birlikte Türkiye merkezli kararların arka arkaya alındığı bir aşamaya girmiş bulunuyoruz. "ABD'nin Hasımları İle Mücadele Yasası"-CAATSA" kapsamında Trump'ın son günlerinde imzalayarak yürürlüğe koymak zorunda kaldığı Türkiye'ye yönelik yaptırımlar ile başlayan süreç, ABD Başkanı'ndan kaynaklanan, Sayın Cumhurbaşkanı ve dolayısı ile Türkiye ile temas kurmama yönünde ki kararlılık olacakların adeta işareti gibi olmuştur.Öncelikle Türkiye F-35 programında resmi olarak çıkarılmış, ardından da Biden,24 Nisan günü soykırım kelimesini beklendiği gibi çekinmeden kullanmıştır.

Ermeni tehirci sırasında ki can kayıpları için bugüne kadar "Büyük Felaket "kavramını kullanan ABD Başkanlarından farklı olarak Biden neden "Soykırım" ı kullanmayı tercih etmiştir ? Aslında Biden,2019 yılında ABD Kongresi'nin her iki kanadının kabul ettiği "Ermeni Soykırımı" kararını seçimde vermiş olduğu sözleri gerçeğe çevirmek için fırsat olarak ta kullanmıştır. Bunu sadece seçimlerde verdiği söz olarak görmemek gerekir.ABD ,Türkiye'yi son yıllarda yaptığı dış politika hamleleri ve Rusya ile artan işbirliği nedeniyle hasım olarak görmeye başlamıştır.ABD'de yayımlanan makalelerde Türkiye çoğunlukla "Ne dost ve ne de düşman" olarak görülen ve nihayetinde CAATSA yaptırımları hasım kavramı içine alınan bir ülke konumuna dahil edilmiştir.Kısacası, ABD gözünde Rusya,İran,Kuzey Kore ile aynı görülmeğe başlanmıştır.

ABD, NATO güvenlik stratejisinde birinci tehdit olarak tanımlanan Rusya ile bir NATO üyesi olarak ,aynı zamanda Rusya'nın tehdit olarak görüldüğü belgede imzası bulunan Türkiye'nin geliştirdiği işbirliğini hem kendi hem de müttefiklik ruhuna aykırı olduğunu birçok kez belirtmiştir.NATO'dan da benzeri açıklamalar gelmiştir.Bu kararın NATO üyeliğimize yansımalarının ne şekilde olacağını zamanla göreceğiz.Rusya ile ilişkiler sıradanlaşmadıkça yani bir komşuluk ilişkisi boyutu içine girmedikçe NATO üyeliğimiz sorgulanabilecektir.Ve bu durum Haziran'da yapılacak NATO Liderler zirvesinde aleyhimize bir karara kadar evrilebilecektir.

Diğer taraftan Ukrayna-Rusya krizinde Türkiye'nin Ukrayna tarafında yer alması ve Kırım'ın işgali tanımaması,Ukrayna'ya satılan İHA'lar,Ukrayna ile savunma sanayi alanında artan işbirliği Rusya tarafında şiddeti giderek artan bir tepkiye neden olmuş ve olmaktadır.Karadeniz'de artan NATO varlığı ve Türkiye'nin Karadeniz'de düzenlenen Rusya karşıtı bu tatbikatlarda yer alışı Rusya tarafından ilişkilere zarar verdiği şeklinde değerlendirilmektedir.Bu krizde Türkiye'nin tam anlamı ile Ukrayna yani ABD ve Batı ülkeleri ile birlikte hareket etmeside soykırım kelimesinin kullanılmasına engel olmamıştır.

ABD,Türkiye özellikle Rusya ile ilişkilerini sıradanlaştırmadan ve S-400 konusuna çözüm getirmeden , haklı olmasına rağmen Doğu Akdeniz’de ve Ege Deniz’inde gerginliği sona erdirecek adımlar atmadan ilişkileri normalleştirmeyeceğini göstermiştir.Bugün ABD Kıbrıs adasında,Giritte,birçok Ege Denizinde ve en önemlisi hemen yanıbaşımızda Dedeağaç, Bulgaristan,İrak ve Suriye’dedir.Batı’da Yunanistan ile giderek artan işbirliği,Doğu’da Ermenistan yanlısı tutumlar,Suriye’de terör örgütü ile işbirliği ile ABD Türkiye’yi çevrelemeye devam etmektedir.Bundan sonraki zaman diliminde ABD’nin istediği yönde politika değişikliği için Türkiye üzerinde ki baskıların giderek artacağı öngörülebilir.CAATSA yaptırımlarının ikinci paketi devreye alınabilir.Ve en önemlisi Suriye’de ki terör örgütü devletimsi bir yapı içerisine sokulabilir.Türkiye aleyhine olabilecek her şey her an olabilir.Elbette Ekonmik saldırılarda beklenmelidir.Halkbank davası hızlandırılabilir.Açıkçası Türkiye pes edene kadar nefes aldirmayacaklar gibi görünmektedir.

Bugün Suriye ve Irak’ın içine düştüğü durumun en büyük sorumlusu olan ,demokrasi adı altında girdiği her ülkeye kan ,açlık ve istikrarsızlık getiren,ortalığı kan gölüne çevrdikten sonra ben gidiyorum diyerek sorunu daha da içinden çıkılmaz hale getiren ABD’nin girdiği her ülkede yaptıkları tam bir soykırımdır.Atom bombasını Japonya’da sivillerin öleceğini bilmesine rağmen askeri hedef yerine hedef gözetmeksizin kullanması zaten en açık bir soykırımdır.Dünya tarihinde bundan daha ağır bir katliam yoktur.

Gölge CIA ve Pentagon’un beyni kabul edilen 357 milyon dolarlık resmi bütçesinin %84’ü başta Pentagon olmak üzere güvenlik ile ilgili resmi kurumlarca karşılanan Rand Corporation ABD hegemonyası’nın devamı için bütün gayretini yoğunlaştırmaktadır.Bu kurumu Ocak 2020’de yayımladığı “Türkiye’nin Milliyetçi Rotası” başlıklı rapor olacakların adeta işareti niteliğindedir. Türkiye-ABD ortaklığının Sovyetler Birliği’ni kuşatmak için kurulduğu belirtilen raporda karşılıklı çıkarların uyuşmadığı alanlar sıralanmakta,bu durumun Sayın Cumhurbaşkanı’nın lideliğinde ki Türkiye’nin otoriter sapmasından kaynaklandığını,Türkiye’nin batıdan koptuğunu,ABD ve NATO üyeleri ile Türkiye’nin çelişen çıkarlarının arttığına yer verilen raporun en can alıcı bölümleri Türkiye içinde bir fitne politikası ile ülkeyi bölmek ve istikrarsızlık yaratmak olarak düzenlenmiştir.Bu raporun önemli bölümlerinde birini İncirlik Üssü ile Türkiye’de ki diğer ABD ve NATO tesislerine erişimin kaybedilmesine karşı hazırlıklı olunması ifadesi oluşturmaktadır.Yani ABD,Türkiye’nin bu yönde olası hamlelerine karşı alternatifler geliştirmelidir denilmektedir.Girit ve Ege adalarında artan ABD hareketliliğini bu kapsamda değerlendirebiliriz.

Türkiye bugüne kadar ABD ve Rusya arasında yürüttüğü denge politikasının sonuna gelmiş olduğu görülüyor.Türkiye bir kavşak noktasındadır.Ya Avrasya ya batı.Her iki taraf safını açık bir şekilde belli et diyorlar.

Türke Doğru
Prof. Dr. Anıl Çeçen
Ankara Kalesi-293

Türke Doğru, Türkiye Cumhuriyeti devleti kurulmadan önce Türke,Türklüğe ve Türkiye Cumhuriyeti devletinin kuruluşuna yönelme doğrultusunda başlatılmış bir vatansever hareketinin adıdır.On dokuzuncu yüzyılın sonlarında doğmuş ve yetişmiş ,yeni eğitim almış kuşaklar,yüksek öğretim aşamasından geçince çökmekte olan imparatorluk devletinin yıkılışına karşı yeni arayışlar gündeme gelmiştir.Özellikle Fransız devrimi sonrasında Osmanlı gençleri Avrupa ülkelerinde tahsil yaparak çıkış yollu arayışları sürdürmüşler ve zaman içerisinde Osmanlı ülkesini de Avrupa uygarlığının uzantısı olabilecek,çağdaş bir yaşam düzenine dönüştürmeye çaba gösteriyorlardı . Müspet bilimin fakülte ve üniversite düzeyinde örgütlendiği aşamada,Osmanlı gençleri de uygun gördükleri Avrupa ülkelerinde yüksek öğrenimlerini tamamlayarak ve Atatürk Türkiye'sine koşarak çağdaş Cumhuriyetin kuruluş aşamasının neferleri olarak öne geçiyorlardı. Atatürk Cumhuriyeti olarak modern Türkiye'nin ortaya çıkmasında son derece etkili oluyorlardı .

Saray yönetiminin çökmesi üzerine önce halk kitleleri ile bütünleşmeye öncelik verilerek halka doğru hareketi başlatılıyordu.Halkevlerinin ve Halkodalarının ülkenin dört bir yanında açılması üzerine cumhuriyeti kuran parti ,ulus devleti halkçı cumhuriyet açılımı ile bir araya getirerek ulus devlet ile halkçı cumhuriyet rejimi bütünleştirmesine yöneliyordu . Rusya'dan gelen Türkçülük rüzgarları doğrultusunda yeni devletin adında bir millet ismi olarak Türkiye kavramı belirleniyordu .Millet Mektepleri,Türk Ocakları ve Halkevleri gibi kitlesel örgütlerin kurulmasından sonra,ülkede yepyeni bir devletin çağdaş toplumu oluşturuluyordu .Paris ve Londra gibi batılı başkentlerde okuyan genç Osmanlılar buralarda öğrendiklerini hemen devreye sokarak Avrupa benzeri çağdaşlaşma düzenine bir an önce geçiş için girişimlerde bulunuyorlardı . Halkevleri çatısı altında arayışlar halka doğru hareketi içinde bütünleşirken ,o dönemde önceleri çok aktif olan ama daha sonraları da iç ve dış baskılar nedeniyle kapatılmak durumunda kalınan Türk Ocaklarından yetişen Türkçüler öne geçerek ,yeni bir Türk'e doğru hareketinin öncülüğünü yapmaya çalışıyorlardı . Bu Türkçüler arasında ,27 Mayıs sonrasında Halkevleri genel sekreteri olarak tanımak şansına sahip olduğum Prof.Dr.İsmail Hakkı Baltacioğlu önde gelen bir yere sahip olarak Türk'e doğru hareketinin önderliğini yapıyordu.Yıllarca edebiyat alanında çalışan Baltacioğlu aynı zamanda pedagoji eğitimi de almış olan bir sosyoloji uzmanıdır .Dil,Tarih ve Coğrafya eğitiminden geçerek uzun yıllar bilim adamı ve öğretim üyesi olarak görev yapmıştır .Türkiye'deki Türkçülük hareketlerinin önde gelen temsilcilerinden olan Prof.Dr.İsmail Hakkı Baltacioğlu bilimsel çalışmalarını tamamladıktan sonra ,Kırşehir milletvekili seçilerek Anadolu halkının içine çıkmaya çalışmıştır.

Türk'e Doğru hareketinin öncüsü olan İsmail Hakkı Baltacioğlu Türkçülük hareketini başlatmış ve halk kitlelerini yazdığı Türke Doğru kitabını kitlelere öğretmek üzere hareketin öncüsü konumunda kitabını yayınlamıştır .Türk İslam Enstitüsü ile Uluslararası Sosyoloji kurumlarında yetişmiş olan yazar,Türke Doğru kitabıyla Türklere Türkçülük öğretmiştir. .

1942 yılında İş Bankası Kültür yayınları arasında basılan ve daha sonra Cumhuriyetin genç kuşakları için üçüncü kez yayınlanan bu eser,Türkiye'deki Türkçülük birikimi açısından önde gelen kaynaklardan birisidir .Önce gazete yazılarıyla ortaya konan kitabın içeriği daha sonraki aşamada kitaplaştırılınca bilim çevrelerinden önemli ölçülerde ilgi görmüş ve Türklük ile ilgili

her konuda bir temel çıkış noktası olmuştur.Yepyeni bir Türk toplumu yaratmak için her yol denenmiştir. Bir oldu bitti ile işgale kalkışılan Osmanlı toprakları üzerinden yeni bir gelecek kurmak üzere yola çıkıldığında , öz benliğini arayan Türk toplumunun ve emperyalist işgale karşı çıkan Türk gençliğinin ideolojik çizgisi ,yeni dönemde Türkçülük olarak seçilmiş oluyordu.

Dünya savaşı sırasında Türk ulusu bir yandan Avrupalaşarak modern dünyaya açılıyor diğer yandan da Asyalı kökenden gelen geleneksel değerlerini zaman içinde elinden geçirerek millet olma hakkını veren özellikler geride kalıyordu.Yaşanmakta olan zaman dilimi içinde imparatorluk düzeni geride kalırken yeni bir cumhuriyet dönemine açılım yapıyordu.Böylesine köklü değişimin yaşandığı dönüşüm aşamasında artık eskiden olduğu gibi yeni doğan çocuklar anne ve babalarına benzemiyordu.Yeni doğan nesillerin artık eski kuşaklara benzememesi ile birlikte imparatorlukların dağınık ortamından çıkılıyor ve yeni kurulmakta olan ulus devletlerinin yeni toplum yapılanmalarına doğru bir eğilim öne çıkıyordu

Avrupalılaştan milletler uygarlığın yolunda emin adımlarla geleceğe doğru yönelirlerken,Orta Asya'dan yola çıkarak Akdenizin bağrına doğru yol alan Türkler,sürekli bir hareketlilik içinde oldukları için,biz kimiz ve neyiz ya da nereden gelip nereye gidiyoruz gibi soruların yanıtlanmasında,Tanzimatçılar ve Meşrutiyetçiler gereken önlemleri alamadıklarından ,gerekli olan yanıtları tam olarak karşılayamamışlardır. Osmanlı kimliğinden Türk kimliğine geçiş zaman almış ve böylesine büyük bir dönüşümün tamamlanmasında bilim ve kültür adamlarının çaba gösterdiği arayışlar geleceğe yönelik girişimlerin sürekliliğini sağlamıştır . Milliyet fikri, yüksek benlik fikri ,orijinal oluş fikri ,öz kültür fikri,kendine inanma fikri ,kendine güvenme ve yeterlilik fikri ,kendi ülkesini diğerlerinden daha yeterli ve iyi bulma fikri, ulusun tarihi varlığına inanma düşüncesi,ülkenin dününe, bugününe ve yarınına sahip çıkma düşüncesi vatanseverler tarafından yerine getirilen ülke görevi uluslaşmakta öncülük görevini yerine getirmiştir.Yabancı ülkelerin kültürünü ve ahlakını ve felsefesini kendisinininkinden üstün bulanlar yabancı kültürlerin esiri olmaktan kurtulamazlar.Bu tür toplumlar da bağımsız bir biçimde ayakta kalamadıkları için ayrı bir uluslaşma sürecine giremezler.Emperyalist saldırılara ve yabancı egemenliğine karşı koyamayanlar yabancı kültürlerle teslim olanlar millet olma şansını elde edememiştir.Milliyet şuuru ya da ulus olma bilinci diğer toplumlara karşı bir üstünlük bilincidir. Bu nedenle milliyet şuuru hiçbir zaman aşağılık duygusu ile birleşemez .Her ulus diğerlerinden ayrı olmak , bağımsız bir yaşam düzeni kurmak ,yaşam savaşında kendi yolunu belirlemek üzere ulus olma bilincini kullanabilir.Milletler sahip oldukları üstünlük duygusu sayesinde diğer uluslara karşı mücadele ederler ve böylece uluslararası düzeni bir barış ve kardeşlik ortamı konumuna getirirler . Dünya tarihi açısından bu konulara bakıldığında batı medeniyetinin çıkış noktası olan Avrupa kıtasının, aynı zamanda ulus devletlerin tarih sahnesine çıkış yeri olarak öne çıktığı anlaşılmaktadır. Uluslaşma sürecinde ulusun adı Türk olarak belirlendiğine göre ,uluslaşma ,bağımsızlaşma ve çağdaş toplum olma aşamasında artık her şey Türke doğru olacak ve Türkleşilecektir .

İsmail Hakkı Baltacıoğlu'na göre ,Türkçülük başlıca üç aşamadan geçmiştir .Türklük ise tarihsel bir olgu olarak toplumsal yapıda yerini almıştır .Türklük bir oluşum olarak toplumdaki yerini alırken Türkçülük üç aşamalı bir gelişme çizgisi göstermiştir. Önce düşünce boyutunda , daha sonra duygusallık aşamasında ve son olarak da iradi çizgide Türkçülük akımı toplum içinde gelişmeler göstermiştir .Necip Asım Harp okulunda öğrenciliği sırasında imparatorluğun çeşitli yerlerinden gelen Arap,Çerkez ve Boşnak öğrencileri görünce ,kendisini de doğal bir tepki içinde Türk olarak ifade etmiştir. Osmanlı gibi çok uluslu bir imparatorluğun çeşitli bölgelerinde

öncelikle Türkçülük bir düşünce olarak öne çıkmıştır.Necip Asım 'ın Harbiye öğrenciliği sırasında kendisinin alt kimlik boşluğunu Türklük ile ifade etmesi imparatorluktan ulus devlete geçiş aşamasının belirginlik kazanmasıdır. Harp okulu gibi devletin merkezini oluşturan bir yüksek eğitim kurumunda kimlikler arası çekişme ve rekabet aşamasında Türklük oluşumunun öne çıkışı artık Türklüğün zamanının geldiğinin normal göstergesi olarak görünmektedir.Bu gibi gelişmelerin kültür ve sanat ortamlarına yansması da Türklük oluşumunun toplumsal düzeyde gelişimini tamamlamasına katkıda bulunmuştur . Romantik ya da sentimental düzeyde Türkçülük arayışları da Osmanlı toplumundaki Türkçülük hareketlerinin desteklenmesine katkılar getirmiştir.

Fikri ya da hissi düzeydeki Türkçülük hareketlerinin birbiri ardı sıra öne çıkarak güçlenmesinden sonra ,üçüncü aşama olarak iradi Türkçülük öne çıkmıştır. Türkçülük akımının gelişmesinin son aşamasında Atatürk gibi bir hareket önderinin ortaya çıkması Türkçülüğün gelişimi açısından çok yararlı olmuştur. Atatürk'ün ulus devleti kurarak başkanlığını üstlenmesi,Türkçülüğün şahlanmasında zirvedeki tepe noktası olmuştur.Küresel emperyalizmin karşısına çıkarken yeni Türk devleti oluşumu, Atatürk'ü önder seçerek iradi Türkçülüğün en önemli adımını atmıştır. Atatürk işbaşına gelene kadar Türk hareketi başsız kalmış ama hareket önderini bulunca o zaman en zirve noktasına ulaşan Türkçülük hareketi, bütün dünyaya karşı Türkiye Cumhuriyeti'nin başkenti Ankara'dan selam durarak egemenliğini ilan etmiştir. Atatürk'ün Ankara'ya gelerek Türkiye Büyük Millet Meclisini açmasından sonra Türkiye'nin önderi Atatürk aynı zamanda bütün Türk dünyasının önderi olarak görülmüştür. Avrupa eğitimi almış olan Mustafa Kemal'in devlet başkanı olması üzerine yeni Türkleşme oluşumu Avrupa uygarlığına yakın durarak bu birikimden en çağdaş düzeyde yararlanmasını bilmiştir. Her alanda Türkçü çalışmaları başlatan Atatürk,Türk Dil Kurumunu kurarak dilde Türkçülük akımını öne çıkarmış ve genç cumhuriyet Devleti'nin destekleri ile Misak-ı Milli sınırları içinde Türkçe dilini konuşmayan hiç kimse bırakılmamıştır. Dil alanındaki hareketlilik daha sonraki aşamada edebiyat ve toplum ağırlıklı alanlarda yansımamış , aydınların tembelliği yüzünden Cumhuriyet yönetiminin devrimciliği yaygınlık kazanamamıştır.Atatürk asker kökenli bir cumhurbaşkanı olarak devleti ve toplumu kucaklayarak ,çağ atlatacak adımları bir biri ardı sıra atarken, ülkede sosyal ve siyasal alanlarda toplu bir sıçrama yaşanmış ve ortaçağ imparatorluğundan çağdaş cumhuriyete geçiş süreci tamamlanmıştır.Atatürk'ün başlattığı Türkçülük devrimi sırasında ülkedeki aydın potansiyelinin tümüyle devrimi desteklememesi yüzünden Atatürk her aşamada karşı devrimci güçler ile karşı karşıya kalarak mücadele etmek zorunda kalmıştır.

Tarihin derinliklerinden gelen Alman, Fransız, İngiliz, ve İtalyanlar gibi büyük uluslar ,tarihin her döneminde var oldukları için olaylara ve gelişmelere bağlı bir yaşam düzeni çizgisinde varlıklarını sürdürmüşlerdir. Türkler'de batının önde gelen büyük ulusları gibi tarihin her döneminde var olan ve dünya haritası üzerindeki gelişmeler doğrultusunda hareket ederek,bugünün önde gelen ulus devletlerinden birisine sahip olmuşlardır.Ortaçağ İmparatorluğundan çağdaş ulus devlet toplumuna dönüşürken, Türk toplumunun gösterdiği çabaları dikkate alınırsa o zaman devrime giden yolun açıldığı görülmektedir . Ne var ki , batının ileri ülkelerindeki kültürel ve bilimsel değerler doğu toplumunda gavurluk, alafrangalık, züppelik ya da psikopatlık gibi uyumsuzluk rahatsızlıklarına dönüşmekte ve doğulu toplumların batının çağdaş uygarlığı ile birlikte var olabilmesinin çok fazla mümkün olamayacağını ortaya koymaktadır. Batıcı aydınların sırtlarını kendi toplumlarına dönerek her

türlü işbirliğine yönelerek hareket etmeleri sonucunda ,Türk halkı ile aydınları arasında kopma noktaları gündeme gelmiştir .

Türkiye'nin çağdaş bir ulus olma çabası öz milliyetçilik ve ciddi medeniyetçilik açısından doğru görülen bir yöneliştir. Türkiye Avrupa ve Asya arasında kalan ve iki kıtanın da özelliklerini barındıran bir ülke olarak sahip olduğu öz kültürünü merkezi nokta olarak korumak ve bu noktadan ortaya çıkarak hareket etmek durumundadır.Türkiye geleneksel kültürden koparken ve batı kültürü ile yakınlaşırken gene kendisi olmak üzere hareket etmiş ve bu konuda çeşitli devrimler yaparak kararlı bir biçimde cumhuriyet yolunda hedefe yönelmiştir .Türkler gibi asil bir milletin tarihin derinliklerinden gelen yönleri geleceğin Türkiye'sini yaratmak açısından yeterli destek sağlamıştır.

Cihan savaşları ile kapalı toplumlar geride kalırken uygarlık dünyasının ışıltıları giderek karanlıkta kalan ülkeleri de aydınlatmaya başlamıştı . Vicdan alınmaz ama medeniyet alınır. Bu doğrultuda bütün ülkeler kendi aralarında medeni ilişkilere girerek geleceğin barış ve refah düzenini elbirliği ile kurabilirler ve geleceğe dönük daha güvenli bir ortam üst düzeyde bir yaşamın öncüleri olabilirler.Kendi kültürünü kaybederek yolunu şaşıranlara milli birikimi ayakta tutan kültür merkezlerinde yeterli destek ortamları oluşturarak yola devam edilmelidir.Avrupa medeniyeti tankları, topları, uçakları tam anlamıyla kapitalist batı uygarlığıdır .Kapitalizmde her şey vardır ama vicdan ve ahlak olmadığı için Türklerin geçmişten gelen sosyal ve siyasal birikimlerine gereksinme her zaman vardır. Medeniyet alınır ama vicdan ya da ahlak alınamaz .Çağdaş dünyaya ayak uydurma girişimleri bir aşamaya kadar anlayışla karşılanabilir ama her ulusun kendi geleceği için bir durma noktasında kendine dönmesi gerektiği,ulusun ve ülkenin gelecekte varlıklarını koruyabilmeleri açısından zorunlu görünmektedir.Bu aşamada kendine dönmesi gereken halk kitleleri değil ama aydınlardır.Küresel değişimler her geçen gün farklı bir dünya yaratırken yeryüzü daha hızlı dönmekte ve bu yüzden de uçurumun kenarına doğru sürüklenilmektedir.Her toplumun okumuş kesimleri aydın tavrı ile kendi halklarına öncülük de yapabilirler, ama bunun tamamen tersi bir çizgide kendi çıkarları doğrultusunda dışarıyla işbirliği yaparak , kendi ülkelerinin halk kitlelerinin geride kalmalarına yol açarak, yoksulluk ve geri kalmışlık çıkmazından ülkelerinin kurtarılması işinde üzerlerine düşen milli görevleri yerine getirmeyebilirler. İşte böyle bir noktaya gelindiğinde Türklük olgusu gene güme gitmektedir .Böylesine olumsuz gelişmelerin önünün kesilmesi için ananelerin canlandırılması gerekir.

Halktan kopuk aydınlarda var olan anane düşmanlığını dikkatle incelemek gerekmektedir .İrtica ve muhafazakarlıktan bıkmış olan aydınlara anane düşmanı kesilmeleri toplumsal alanda çekişme ortamı yaratmıştır. Anane fikrinin irtica ile aynı anlama geldiği bir aşamada,milli kültürün yıllardır sürüp gelen kurallarını temsil eden ananeler öne çıkarılarak toplum ve devlet yapısının ana merkezleri korunabilmektedir. Anane demek tam anlamıyla belkemiği demektir.Toplum, devlet ve millet yapılarının dayandığı ananeler sayesinde eski düzenler bugünlere kadar gelebilmekte ve varlıkları gene bu belkemikleri ile de korunmaktadır.Ananeler var oldukça milletler de var olur ve bu milletlerin devletleri de siyasal düzenlerini korurlar.Ananeler toplumları ve devletleri ayakta tutan dış akıl ürünleridir.Ananeler kalıcı örflerdir ve milli soyun özünü oluştururlar.Ananelerin orijinleri mitolojilere dayanırlar.Ananeler orijin, kafa ve ruh birliği olarak toplumdaki milli kaynaşmaları yaratan öğelerdir. Bir ülke ya da toplum yapılarının istikrarı ananelerin güçlü olması ve bu sayede devam etmesi ile mümkün olmaktadır.Türklerin yeni yüzyıllarda yoluna

devam ederek cumhuriyet rejimini sürdürebilmesi için gene siyasal geleneklerden gelen ananelerin dikkatli biçimde uygulamaya getirilmeleri gerekmektedir .

Çağdaş uygarlık insanlık diye bir kavram üretmiştir. Her şeyin ölçüsü insan kabull edilmiş ve bu doğrultuda insanlık her şey için son bir değerlendirme ölçüsü olarak ele alınmıştır.Son yüzyılda iki büyük dünya savaşının çıkması ve bu doğrultuda büyük savaşların kıtalar üzerinde yaygınlık kazanması üzerine Birleşmiş Millet örgütlenmesi kurulmuş medeniyet kavramının bir uzantısı anlamında insaniyet kavramı öne çıkarılmış ve daha sonra da bu kavram üzerinden insan hakları başlığı altında hukuk alanının yeniden düzenleyen , yeni bir yapılanmaya Birleşmiş Milletler çatısı altında girilmiştir.İnsan toplumları arasında barış, sevgi ve işbirliği yaklaşımlarının yaygınlık kazanarak küresel bir barış ortamı yaratılmasında insaniyet kadar insan hakları kavramları da önde gelen doğrultularda etkin olmuşlardır. Sosyologlara göre hukuk ve ahlak diye iki ayrı kurum yoktur. Hukuk ahlakın yazılı ve örgütlü biçimidir.Ahlak her toplumun içinden çıktığı için milli olmak zorundadır.Genç Türkiye Cumhuriyetini ideal bir hukuk devleti konumuna getirebilmek üzere hukuki Türkçülük adı altında yeni bir adım atılması gerekiyordu .Hukukta milli bir yapılanma sağlamak üzere hukuk alanında var olan bütün temel ananelere dayanan yeni bir düzen oluşturulması gerekmektedir.Yabancı kurallara karşı yerli hukuk ananelerine dayalı bir hukuk düzeni kurulması gerekmektedir. Türk hukuk tarihinin her açıdan bilimsel olarak incelenmesi ve bu aşamadan sonra milli bir hukuk düzeni kurulması amacıyla düzenlemelere gidilmesi gerekmektedir . Milli ananelere uygun düşmeyen yabancı hukuk kuralları ve ananelerine karşı çıkılması ve bunların zaman içinde hukuk düzeninden çıkartılarak temizlenmeleri gerekmektedir .Hukukun Türkleşmesi , Türk devletinin kurulmasına giden yolda ana dönemlerden birisi olmuştur.Türk devletlerinde eskiden olduğu gibi geleneksel değerler ve saygı düzeni içerisinde milli terbiye ,talim ve eğitim ile adap düzenlerinin sağlanmasında da, hukukta esas kabul edilen ananelerin dayanak noktası alınmasında yarar vardır.Ayrıca tiyatro ve sahne sanatları alanında da verilen eğitimin milli tiyatro yapılanmasını geliştirerek sürdürmesi Türkte doğru hareketinin temelinde öne çıkması gerekmektedir.Edebiyatta kendine dönecek Türkler kültür sanat dünyasına yeniden Türklük eserlerini taşıyacaklardır .

Uluslaşma sürecinde Türklük kavramının kullanılması özellikle edebiyatın biçimlenmesinde rol oynamaktadır. Bu yolda tiyatro ve sahne eserlerinin yazılması Türk düşün dünyasında Türkte doğru hareketini hızlandırarak ,ülkeye yeni eserlerin kazandırılmasını sağlamıştır.Hiç kimse Türk tiyatrosu fikrine karşı çıkmamış ama gene de sahne sanatlarında Türkleşme hareketleri ağır işlemiştir .Geleneksel Türk sahne sanatlarının dünya Tiyatrosuna armağanı olan Hacivat ve Karagöz gösterileri eski zamanlardan bu yana her dönemde etkili olan bir Türk çıkışı olmuştur.Avrupa ülkelerinin müzik ve sanat gösterileri sergileyen merkezlerine benzeyen kültür ve sanat yapılanmasına giden yollara benzer çeşitli girişimler,genç Türkiye Cumhuriyetinin çatısı altında da uygulanmaya çalışılmıştır .Türk halkının ananevi tiyatrosu olan orta oyunu,meddah,kukla,tuluat.Hacivat ve Karagöz gibi geleneksel Türk sahne sanatlarının ürünleri sürekli olarak sahnelerde sergilenmişlerdir.Yabancı eser fazlalığı yüzünden bir milli tiyatro sorunu ortaya çıkmış ama genç cumhuriyetin Kültür bakanlığı tiyatro eseri yarışmaları düzenleyerek ,Türk tiyatrosunu yabancı eserlerin baskılarından kurtarmıştır .

Prof.Dr.İsmail Hakkı Baltacıoğlu yarım yüzyıl boyunca çıkardığı “YENİ ADAM” başlıklı aylık fikir dergisi ile siyaset dahil hemen her alanda Türklük , Türkçülük ve milli devlet olmanın getirdiği sorunlar üzerine kamuoyu oluşturabilmek üzere çabalar göstermiştir.Akdeniz gibi bir büyük

denizin ortasında yer alan Türkiye'nin de kendi yolunda giderek mimarlık alanında da Türk ülkesinin sınırları içinde bulunan çeşitli taşların toplanması ve birlikte kullanımıyla kesin hatlarıyla bir Türk mimarisi ortaya konulmaya çalışılmıştır. Bir millet kendi kültürünün özgünlüğüne sahip çıkabiliyorsa o zaman hiçbir yabancı kültürün etkisinde kalamaz. Ev düzeninde geleneksel Türk mimarisi öne çıkarılırken ,benzeri biçimde bahçe uygulamalarında da Türk stili bahçe ve çevre düzenlemeleri geliştirilmiştir. Resim alanında da Türke doğru bir arayış öne çıktığı zaman geleneksel Türk karakterli resim, boya ve desen çalışmalarını öne çıkartan çalışmalar ,çeşitli sergiler ve gösteriler ile kamuoyunun önüne çıkartılmışlardır .Dünkü ve bugünkü halk resimlerinin incelenerek ortaya çıkan ana karakterdeki ananevi Türk resmi belirlenmeli ve bu aşamadan sonra tüm resim çalışmalarında bu tür bir yapı esas alınmalıdır.

Şehircilikte Türkçü çizginin belirlenmesiyle yeni bir dönem başlatılmalı ve bu doğrultularda bütün şehirlerde yeni yerleşim planları eski Türk kentlerindeki yapılara uygun bir biçimde yeniden yapılanma uygulamalarına yönelinmesi bir zorunluluk olarak öne çıkmaktadır.Şehirler yeniden yapılandırılırken, heykelde öne çıkan yenilikler kentlerde yeni ürünler aracılığı ile kamuoyuna yansıtılmalıdır .Giyim, kuşam, süslemecilik, müzik ve ses sanatları alanlarında yeni tür sanat eserleri sergilenmelidir.Teknoloji alanı ile birlikte yayın ve neşriyat konularında da yenilikçi çalışmalar gerekmektedir.Düşünce hayatında Türkiye'nin öne geçebilmesi için Felsefe de Türke doğru yönelen bir çıkışa gereksinme vardı.Felsefe alanında yeni bir Türkçü akımın ortaya çıkışı ile birlikte bir Türk felsefesine geçiş olabilecekti.Benzeri bir biçimde devlette, toplumda ,rejimde Türke doğru yönelişler,Türklüğün her alanda kendini yenileyerek güçlenmesi açısından yarar sağlayacaktır.Her Türk vatandaşı ülkesine karşı vazifesini yaparsa beklenen olumlu gelişmeler kendiliğinden gerçekleşebilecektir.Yurdunu seven, devletini sayan Türkler, Türke doğru hareketinin öncüleri olacaklardır .

Bir Dış Politika Analizi

Prof. Dr. Recai Ellialtıoğlu

ABD başkanı Biden daha seçim öncesinden Türkiye aleyhinde esip kükrüyordu ve bu, seçimden sonra da bir süre devam etti. Yaptırımların arttırılacağı ve ekonomik olarak Türkiye'yi zayıflatacaklarını her ağızdan ifade ederken Rusya ve Çin ile birlikte düşman listesinde bile saydılar. Sonra birden ne olduysa söylemler değişti ve Biden'ın önerisiyle AB daha önce Almanya'nın inisiyatifiyle ertelenmiş olan yaptırımlardan vazgeçti. Gerek AB gerekse ABD üst düzey yöneticilerinin verdiği demeçler de beklenmedik ölçüde yumuşadı, hatta övgülerle süslendi. Medyada tartışan uzmanlarımız ve analistlerimiz şaşkınlıklarını saklamadan nihayet Türkiye'nin önemini anladılar da dönüş yaptılar diye yorumladılar. Bu ani dönüşün, o zamana kadar dünya lider(ler)iyle görüşmeyen Biden'ın, Netanyahu ile yaptığı bir saatlik telefon konuşmasının hemen ardından meydana gelmesine kimse dikkat çekmedi. Sadece haberlerde bir cümle olarak ve ekranlarda alt yazı olarak geçti. Hiçbir uzman görüşünde ya da herhangi bir analizde bu görüşmenin içeriği ile ilgili bir yoruma rastlamadım. Evet bu değerli uzmanlar bir süredir Türkiye'nin İsrail ve Mısır'la yakınlaşması gerektiğini salık veriyorlardı. Ayrıca Ege ve Doğu Akdeniz konularında Türkiye'nin dik durması, geri adım atmaması gerektiğini söylüyorlardı. Gerçekten de ufak tefek geri adımlar atılmış olsa da kararlılık mesajı her düzeyde verilmiş olup, bir yandan da İsrail ve Mısır ile belli bir düzeyde diplomatik ve istihbari görüşmelerin olumlu yönde gelişmekte olduğu ifade edilmekteydi.

Mısır'ın Meis adasını Yunanistan'la yaptığı anlaşmanın dışında tutması ve sondaj bölgesi olarak ilan ettiği bölgenin özellikle mavi vatanımızın sınırını aşmayacak biçimde seçilmesi bu görüşmelerin meyvesi olarak da görülebilir. Ayrıca Türkiye-Libya anlaşması ile oluşan durumdan sonra yapılmış olan Yunanistan-Mısır anlaşmasının yok hükmünde olduğu ve Türkiye-Mısır anlaşmasının Mısır için çok daha kârlı ve yararlı olacağı kendilerine açıkça bildirilmişti, ki başından beri bunun farkında oldukları, ancak Türkiye'nin süregelen darbe karşıtı tutumu dolayısıyla olasılık dışı olduğu kabul edilmekteydi. Belliki İhvan İhvan diye İhvan'ı savunma cahil inadinın ne İhvan'a ne de Türk halkına bir faydası olmadığı, aksine büyük zararlara neden olduğunun geç te olsa ayırdına varılmış olduğu anlaşılıyor.

İsrail açısından da önceleri Türkiye'nin büyük sorun olarak görülmesinden, iyi ilişkiler içine girme görüşünün hâkim olmasına ve çeşitli kanallarca ve seviyelerde bunun ifade edilmesine dönüşmesi ise oldukça hızlı oldu. Bunun önemli bir nedeninin, yine Birleşmiş Milletler tarafından geçerliliği onaylanmış Türkiye-Libya anlaşması olduğu kanaatindeyim. Zira Doğu Akdeniz'de çıkacak bir kriz nedeniyle Türkiye'nin düşmanca davranması durumunda, deniz altından geçirilecek doğal gaz boru hattına izin vermeyeceği oldukça kuvvetli bir olasılık olarak ortaya çıkmıştı. Ayrıca bu projenin çok pahalı olması ve finansmanının zaten doğrudan ilgili ülkeler tarafından karşılanamayacağı, AB ve ABD'nin katkılarının gerekeceği, ancak bunun da kesinleşmemiş olduğu ortadaydı. Bu iki nedenden dolayı Amerikalı bir emekli askeri uzman tarafından dile getirilen ve taraflarca baştan beri bilinenin bir tekrarı olarak mevcut projenin finansmanının pek mümkün olmayacağı, onun yerine Türkiye seçeneğinin daha akıllıca olacağı görüşü bir İsrail gazetesinde alıntılanarak İsrail hükümetine yeni bir öneriymiş gibi sunuldu. Açık kaynaklarda yer alan bu bilinenlerle dünya kamuoyunda iki ülke arasında bir yakınlaşma olduğu algısı oluşturuldu. Genelde karşı tarafın suyuna gitmeyi marifet sayan "monşer"ler yerine Ömer Seyfettin'in "Pembe İncili Kaftan" öyküsünü okumamış dışişleri kadrosuyla İsrail'e karşı yürütülen, öngörüsü kıt dış politikalar sonucu düşülen ezik durumun artık hazmedildiği

ve yine başka halkların hakkını şoursuzca koruyacağım derken devlet geleneğine uymayan gereksiz ilişik kesme uygulamalarıyla aslında Türk halkının menfaatlerinin gözetilmediği noktasından dönölmekte olduğu anlaşılmaktadır. İsrail’le ilişkilerin düzeltilmesinin Filistin’in de yararına olduğunun bilinmesi ya da öğrenilmesi bir kazanç olacaktır. Bu demek değildir ki gerektiğinde İsrail olsun Mısır olsun Türkiye’ye karşı (ya da kendi halklarına karşı) bir yanlış yaptıklarında sessiz kalacaksın. Nota vereceksin, ve tabi ki müzik notası değil.

Ancak Biden-Netanyahu görüşmesinin bu konularla sınırlı olması düşünölemez. Ayrıca bu konuların yoluna girmesi büyük söylem değışimleri ya da strateji değışikliği için yeterli olamaz. Görüşmede asıl ele alınan konunun İran sorunu olduğu herhalde açıktır. Peki İran konusunda Türkiye’nin bir tutum değışikliği mi oldu? Bildiğimiz kadarıyla o yönde bir açıklama, yorum veya izlenim yok. Ama gizli bir anlaşma yapılmışsa eğer, bu ne olabilir diye çeşitli olasılıklar üzerinde kafa yormak gerekir. Örneğin, neden bir gece ansızın gelecek olan Sincar operasyonu görünüşe göre rafa kaldırıldı? İran konusu önemli.

İran’ın Cumhurbaşkanı ağzından İsrail’i haritadan sileceğiz açıklamasını, İsrail’in sürekli aklında tuttuğu ve İran’ı bir numaralı sorun, hatta bir düşman olarak tanımlayıp fırsatını bulduğu anda cezalandırmayı istemesi, ancak Irak olayında olduğu gibi nükleer tesislerini bombalamaya kalksa hem İran’ın buna anında karşılık vereceği kesin, hem de sonrasında, çok zarar görmesi halinde, Irak ve Ürdün üzerinden kara birlikleriyle İsrail’e saldırması kanımca kaçınılmazdır. Bu nedenle İsrail, kalkışacağı böyle bir girişimde Amerika’nın ilk andan itibaren yanında olmasını istemektedir. Amerika’nın Suriye’de görünürde yerel çatışmalar için gerekebilecek silah ve mühimmat ihtiyacının çok çok üzerinde yığınak yapmasının nedeninin İran’ın İsrail’e saldırısını önlemek için olduğu anlaşılmaktadır. Türkiye ise bunu ya anlamıyor ve bir paranoya sergiliyor, ya da özellikle anlamazdan gelerek Suriye’deki kendi varlığına gerekçe gösteriyor. Amerika’nın çok kısa bir sürede Irak’a asker indirmesi ve Suriye’deki silah ve mühimmatı Irak’a taşıması için hiçbir engel görünmüyor. Trump bu konuda kandırılabilirdi ama süre bitti, Trump gitti.

ABD uzun zamandır Çin’le mücadele halinde. 2017 Stratfor raporunda yayınlanan bir incelemede çeşitli kriterler üzerinden değeriendirildiğinde hangi ölkelerin 50 yıl içinde tehdit veya rakip olacağı analizine yer verildi. Bu kriterler örneğin, kıta ölkesi mi, komşu ölkelerin birleşip bir güç oluşturma olasılığı var mı, kıyı ölkesi mi, ulaşım müsaait nehirleri var mı, demografik yapısı, vs. vs. Sonuçta sadece Çin rakip, hatta tehdit olarak ortaya çıkıyor, ki raporun başında böyle bir tehdit olasılığı varsa, ne pahasına olursa olsun bunun oluşmasına izin verilmemesinin amaçlandığı ve vakit kaybetmeksizin tehdidin tamamen ortadan kaldırılmasının hedeflendiği belirtilmiş. Şu anda ifade edilen süre ise 50 yılın çok çok altına inmiş durumda.

Trump başkanlığının attığı ilk adımlardan biri Çin’le olan ticaret açığının kapatılması için ithal edilen Çin mallarına ilave gümrük vergileri koymak, Amerikan şirketlerinin Çin’de yatırım yapmalarının önüne geçmek, 5G teknolojisine geçişte Çin’in ön almasını hazmedemediği için Huawei firmasına bir nevi savaş açması ve bu arada diğer ölkelere Çin’le ilişkileri konusunda manevi baskı yapmaktan çekinmemesi gibi çabaları pek başarılı olmamış görünüyor. Zira Çin bir taraftan İpek Yolu projesini canlandırmak suretiyle pazarlarını genişletmek ve rekabet avantajının da etkisiyle ekonomik olarak güçlenmeye devam etmekte, diğer taraftan gerek Afrika’da yatırımlarını artırma yönünde attığı adımlarla gerekse orta doğuda yaptığı ikili anlaşmalarla ve son olarak İran’la yaptığı yatırım anlaşmasıyla ticaretini geliştirmek suretiyle

Amerikan ambargolarının etkisini kırmış görünüyor. Amerika'nın önceliği Çin, İsrail'in önceliği ise İran, ancak bu durumlardan fırsat yaratmakta mahir olan Rusya da boş durmuyor ve daha önce ayağını soktuğu açık kapıyı zorluyor. Aslında mevcut krizi başlatanın Rusya mı yoksa batının etkisiyle Ukrayna mı olduğunu bilmiyorum, ama sonuçta öncelikleri değiştirmesi açısından önemli görünüyor.

Amerika açısından bakılırsa Türkiye oyun bozanlık yapıyor. Amerika önce 1 Mart tezkeresinin reddi ile şoke oldu, ki Türk hükümetinin sözüne güvenerek sonucu beklemeden girdikleri birçok angajmanı iptal edip geri çekilmek zorunda kaldı. Bu durum çok zorlarına gitti. Niyetinin Irak'a girmek olmasına karşın doğuda birçok bölgede yerleşmenin yanı sıra, hatta ilk iş olarak Karadeniz kıyısında konuşlanmaya kalktılar. Türkiye, daha sonra Brezilya ile birlikte İran'la yaptığı "Tahran Deklarasyonu" diye anılan nükleer takas anlaşması ile Amerika'nın planına engel oldu. Amerika'nın İran'a uyguladığı ambargonun Türkiye tarafından delinmesi, ayrıca Suriye'de güvenliği nedeniyle ısrarcılığını sürdürüp Fırat'ın batısına girmesi de Amerikan planlarına taş koyması olarak sayılabilir. Bunlara karşılık olarak, Türk askerinin başına çuval geçirme, FETO darbe girişimi ve PKK, YPG ve DEAŞ gibi tescilli terör örgütlerini Türkiye'ye karşı alenen kullanması yetmiyormuş gibi, Rusların Fırat'ın batısına geçmesine davetiye çıkararak, kendi kuvvetlerini Suriye'den çektiğinde, YPG'yi Rusya vasıtasıyla Türkiye'ye karşı korumaya alma çabası da gözlerden kaçmamaktadır. Stratejik derinlikli yöneticilerimizin dilinden düşürmediği ve bütün dünyanın yalakalık olarak nitelediği stratejik ortağımız ifadesiyle gülünç duruma düşen Türkiye'ye, Amerika'nın düşmanca davranma örnekleri çoğaltılabilir.

1 Mart tezkeresi Amerika için nelere mal oldu, söz verildiği gibi meclisten geçseydi bugün ne durumda olurduk sorusuna yanıt olarak, aslında bugün müstemleke haline gelmiş olan Yunanistan fotoğrafı gösterilebilir. Kuzey Irak Kürt "devleti"nin bir benzeri "Doğu Anadolu Kürt devleti" olarak kurulmuş ve hatta şimdiye kadar ikisi birleşmiş ve birçok batılı ülke tarafından da tanınmış olacaktı. Belki buna karşılık ağzımıza bir bal olarak ve iktidarın halkı ikna etmesine yardımcı olacak, Sultan Abdülhamit zamanında savaşız kaybedilene kıyasla daha az olsa da, savaşız kaybedilen toprak ile fiilen küçülen Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne alınarak eritilmesi bir "hayırlara vesile olma" örneği olarak tarihe geçecekti.

Bu arada şunu da aklımıza getirelim: o günlerde parlamento sistemi yerine başkanlık sistemi olsaydı, yukarıda bahsi geçen durum başımıza gelmez miydi? Elbette gelirdi. Ardından da Amerika İran'ı bahane ederek, topraklarımızı işgal etmeye (pardon misafir olmaya) devam edecek ve Çin'e karşı büyük bir avantaj sağlamış olacaktı. Bu durumda Amerika Türkiye'ye neden kızmasın? Bu kadar zaman geçtiği halde o hayal etmiş olduğu pozisyona gelebilmiş değil. Üstelik bu arada Çin boş durmamış, uluslararası ticari projelerini gerçekleştirmede ve her kıtada edindiği üs ve limanlarla stratejik olarak önemli mesafeler kat etmiş oldu, ki Amerika Çin'in bu ön alışırlarını izlemek zorunda kaldı.

Bugün, o hayal ettiği konumda olmasa bile Türkiye'yi yan geçerek (bye-pass) aynı etkinliği yaratmış durumdadır. Şöyle çok basit bir örnek düşünelim: bir kabadayı gözüne kestirdiği birini dövecek, ama yanındaki iki arkadaşının onu koruma ihtimali var. Halbuki, önce o iki kişiye göz dağı verse sonra adamı dövse, diğerlerinin "oh iyi ki beni dövmedi" diye sevineceği ve tepki göstermekten kaçınacakları normaldir. Şu anki statükoya göre Türkiye ve Rusya'nın çevrelenmiş ve yeteri kadar göz dağı verilmiş olduğu dikkate alınırsa Amerika'nın artık İran'a saldırması için bir engel görülüyor. Bahane çok ve yeni bahaneler üretme konusunda İsrail

çok başarılı. Bu saldırı nasıl olacak diye düşünürsek, öncelikle İran'ın, Irak ve Afganistan sınırlarına kuvvet yığacak, ardından İran'ın yer altında çok korunaklı olarak inşa ettiği nükleer tesislerine (haydi bir tahminde bulunayım) bir adet bomba atması yeterli olacaktır. Bir bomba derken daha önce (2017 de) Pakistan sınırında Taliban'ın saklanmak için ve Afganistan-Pakistan sınırını iki yönlü geçmek için kullandığı tünel sistemini darma duman etmekte kullanılan ve "Bütün Bombaların Anası – Mother Of All Bombs" adı da verilen GBU-43/B MOAB (Massive Ordnance Air Blast) bombasından bahsediyorum. Akabinde uluslararası tepkilerin, kınamadan öteye gitmeyeceği yönünde yapılacak bir değerlendirme gerçekçi görünüyor. Bu arada çorbada benim de tuzum olsun kabilinden İsrail de İran'daki çeşitli stratejik hedefleri F-35'leriyle vuracaktır. Sonra, daha ileri gidilip hazır gelmişken rejimi de değiştireyim, demokrasi getireyim saikiyle (kısmi) işgal söz konusu olursa artık baskıdan yılmış olan İran halkının zoraki de olsa desteğini almak, İpek Yolu'na da engel olmak, Rusya'yı daha da çevrelemek ve Çin'e daha da yaklaşmak gibi çok önemli stratejik kazanımları, Amerika hanesine yazmış olacaktır. Amerika'nın gündeminde İsrail'in de baskısıyla böyle bir senaryoya öncelik verme olasılığı kanımca yüksektir ve böyle bir harekate, Amerikan askerinin postalı yere degecek olsa bile ne Demokratların ne de Cumhuriyetçilerin karşı çıkacaklarını sanmam. Pentagon ve silah şirketlerinin desteğine ise kesin gözüyle bakabiliriz. Ukrayna krizinin büyümesi bu senaryonun gerçekleşmesinin önüne geçebilir. Ancak bu krizin savaşa dönüşmesi halinde bile Karadeniz'e getirilmesine gerek olmadığı söylenen Harpoon füzeleri taşıyan gemilerin ısrarla, Montreux sözleşmesi kısıtlamasını bir ihtimal delmeyi de göze alarak Karadeniz'e çıkarılmasının asıl nedeni İran olabilir mi sorusunu akla getiriyor. Bu arada Çin'in, İran'la yaptığı yatırım anlaşmasından sonra, böyle bir girişime nasıl tepki vereceğini kestirmek ise uzmanlık işi.

Önemli olan böyle bir senaryonun gerçekleşmesi sürecinde Türkiye, Irak'ta ve Suriye'de ne tür maceralara girmeli ya da girmemeli? Umarım ve inanıyorum ki ilgili kurumlar bu konuda da detaylı çalışma ve stratejik planlamalar yapıyordur ve böyle bir durumda körü körüne komşumuzdur diye İran'ı savunmaya, ya da fırsat budur deyip Musul ve Kerkük'ü, Irak merkezi yönetimi ile Kuzey Irak Kürt yönetimini ikna etmeden "koruma altına almaya" kalkmaz. Bununla beraber, Amerika Irak'ta kalıp İran'dan gelecek saldırıları bertaraf etmek yerine, yukarıda belirtildiği üzere daha avantajlı olan İran'a girmeyi seçerse, o zaman Türkiye'nin Musul ve Kerkük'ü koruma altına alması kanımca gerekli ve kabul ettirilebilir gerekçeli bir girişim olabilir. Zira, Suriye için toprak bütünlüğünün korunması hala geçerli iken Irak'ın kaderinde bölünme var gibi gözüküyor. Kırılma noktası gelip çatığında seyirci kalmamak ve Irak'taki Türkmen soydaşlarımızın geleceğini aydınlığa çıkarmak için gayret göstermek lazım diye düşünüyorum.

Biz hangi milletin tarihini okuduk?

Sadık Gültekin

<https://www.ntv.com.tr/yazarlar/sadik-gultekin/biz-hangi-milletin-tarihini-okuduk>,

Açe Sultanlığı'nı daha önce duyanınız var mı?

Pek sanmıyorum...

80 milyonluk ülkede...

Bu sultanlığı bilenlerin sayısı...

Bir elin parmaklarını geçmez!

Tarih ders kitaplarında adı geçmez...

Varlığından bir iki satır söz edilmez...

Hâl böyleyken...

Doğaldır, bilmemeniz!

Açe Sultanlığı...

Osmanlı İmparatorluğu'nun Okyanusya'daki tek toprağıdır!

Endonezya'nın Sumatra adasının...

Kuzeyinde bulunan eski bir sultanlıktır...

Bir zamanlar...

Osmanlı'ya bağlıydı!

Sumatra Adası ile...

Türk halkı arasında çok güçlü tarihsel bir bağ var...

20. yüzyılın başlarına kadar hüküm süren Müslüman Açe Sultanlığı...

16. yüzyılda Portekiz istilasına karşı koymak için...

Osmanlı İmparatorluğu'ndan destek istedi...

Açe Sultanlığı...

Osmanlı'dan 1900'lü yıllara kadar pekçok kez yardım aldı..

Hatta...

19. yüzyılda Osmanlı idaresine girmek istedi...

Ancak...

Osmanlı Devleti...

Avrupa ile ilişkisini bozmamak için...

Açe'nin bu isteğine olumlu yanıt veremedi!

16. yüzyıl başında Portekiz deniz gücü...

Sumatra adasını etkisi altına alır...

Ancak...

Portekizliler gelene kadar...

Bölgedeki Müslüman devletler direnişlerini sürdürür...

Çaresiz kalan bu devletler...

Portekiz istilasına karşı...

Osmanlı Devleti'nden yardım talep eder...

Osmanlı Devleti...

Kızıldeniz'de kurduğu donanma ile...

Portekiz hakimiyetini kırmaya çalışır...

Ancak...

Mesafenin uzaklığı ve diğer devletlerin dönekliği...

Başarayı engeller!

Bölgedeki Müslüman devletler arasında en güçlüsü...

Sumatra adasında bulunan Açe Sultanlığı idi...

Açe Sultanlığı, Portekiz yayılcılığına karşı inatla direniyordu...

Hatta...

Bölgedeki kritik noktaları geri almak için seferler düzenliyordu...

1540'larda Açe Sultanı Alaeddin...

Osmanlı Devleti'nden destek almak için...

1547'de İstanbul'a bir elçi gönderir...

Kanuni Sultan Süleyman...

Açe'ye top döküm ustaları, gemi yapımcıları ve askeri mühimmat gönderir...

Açe Sultanlığı'nın asıl büyük yardım talebi...

1566 yılında olur...

Açe Sultanı Alaeddin...

Kanuni Sultan Süleyman'a bir mektup göndererek...

Portekiz saldırılarına karşı askeri destek istediğini belirtir...

Ancak...

Elçi İstanbul'a geldiğinde...

Kanuni Sultan Süleyman Zigetvar seferindedir...

Bu nedenle elçi...

İstanbul'da uzun süre beklemek zorunda kalır!

Kanuni Sultan Süleyman vefat edince...

Osmanlı tahtına II. Selim oturur...

Sultan II. Selim...

Açe Elçisi'ne büyük ilgi gösterir...

Elçi...

Sultan Alaeddin'in gönderdiği mektubu...

1. Selim'e

sunar...

Açe Sultanı, gönderdiği mektupta...

Kendisi Osmanlı'nın ve padişahın kulu olarak gördüğünü belirtir...

Yardım gelmediği takdirde...

Bölgedeki müslümanların yok olacağını anlatır...

Sultan II. Selim...

Açe Sultanı'nın isteklerini yerine getirmenin...

Osmanlı padişahı için hem dini hem de ananevi bir görev olduğu belirtir...

Hemen ardından...

15 kadirga ve 2 nakliye gemisinden oluşan bir donanma hazırlanır...

Ancak tüm bu hazırlıklara rağmen...

Osmanlı Donanması...

Açe seferine çıkamaz!

Açe'ye gönderilmek için hazırlanan donanma...

Çıkan isyanı bastırmak üzere...

Yemen'e sevk edilir...

15 Ocak 1568 tarihli fermanda...

Yemen'de isyan çıktığından...

Donanmanın bu sefere tayin edildiğı...

Durum normale döndüğü zaman...

Seferin gelecek yıl gerçekleşeceği belirtilir...

Ancak...

Açe Sultanı Alaeddin sıkışık durumdadır...

Portekiz saldırılarının ardı arkası kesilmez...

Açe Sultanı Alaeddin...

İleriki yıllarda İstanbul'a iki defa daha elçi göndererek...

Vaat edilen askeri yardımın yerine getirilmesini talep eder...

Sultan II. Selim...

Yemen, Kıbrıs ve Tunus'taki askeri faaliyetlerin bitirilmesinin ardından...

Donanmanın yollanacağı bildirir...

Seferlerin sürmesi üzerine...

Açe'ye gereken donanma gönderilemez!

1571 yılında Açe Sultanı Alaeddin'in ölümünün ardından...

Uzun süre Açe'den Osmanlı'ya elçi gelmez...

1574'te Osmanlı tahtına Sultan III. Murat geçer...

Sultan III. Murat...

Deniz seferlerine hiç sıcak bakmaz...

Dolasıyla...

Açe'ye planlanan seferler...

Hiçbir zaman gerçekleşmez!

Planlanan donanmanın gönderilememesi üzerine...

Osmanlı-Açe ilişkileri zayıflar...

İlişkiler...

Birkaç gemilik yardımlarla sınırlı kalır...

Açe Sultanlığı

Portekizliler'den sonra...

Hollandalılar'ın saldırılarına maruz kalır...

1851 yılında Açe Sultanı İbrahim Mansur Şah...

İstanbul'a heyet gönderek...

Osmanlı Devleti'ne bağı bir eyalet olmak ister...
Sultan Abdülaziz'in çok isteğine rağmen...
Kırım Savaşı'ndan sonra güçlölkle geliştirilen...
Avrupa politikasının bozulmaması için...
Açe'nin himaye talebi kabul görmez!

Silah malzemesi üretmeyi ve düzenli ordu kurmayı...
Osmanlı'dan öğrenen bu sultanlık...
O tarihten yıkılışına dek...
Her Cuma Hutbesi'nde...
Başta II. Selim olmak üzere...
Tüm Osmanlı padişahlarını anmıştır...

Uluslararası anlaşmalara göre...
Endonezya'ya bağı görülen bu sultanlık...
Günümüzde hâlâ bağımsızlık mücadelesi veriyor!

Ermeni terör örgütlerinin şehit ettiği Türk diplomatları unutulmuyor

Ermeni terör örgütleri, 1970 ve 80'li yıllarda Türk diplomat ve yakınlarını hedef alarak, 31 kişiyi şehit etti

ASALA

Türkiye'ye karşı terör yoluyla savaşma amacını taşıyan ilk Ermeni terör örgütü ASALA, 1975'te kuruldu

JCAG

Diğer bir Ermeni terör örgütü JCAG, 1975'te Beyrut'ta Taşnaklar tarafından kuruldu

ERMENİ TERÖR ÖRGÜTLERİ TARAFINDAN ŞEHİT EDİLEN DİPLOMATLARIMIZ VE YAKINLARI

27 Ocak 1973	 Mehmet BAYDAR Los Angeles Başkonsolosu	22 Ekim 1975	 Daniş TUNALIGİL Viyana Büyükelçisi	24 Ekim 1975	 İsmail EREZ Paris Büyükelçisi		
2 Haziran 1978	 Beşir BALCIOĞLU Emekli Büyükelçi	9 Haziran 1977	 Taha CARIM Vatikan Büyükelçisi	16 Şubat 1976	 Oktar CİRİT Beyrut Büyükelçiliği Başkatibi	 Talip YENER Paris Büyükelçiliği Makam Şoförü	
	 Necla KUNERALP Madrid Büyükelçisi Zeki Kunalalp'ın eşi	12 Ekim 1979	 Ahmet BENLER Lahey Büyükelçisi Özdemir Benler'in oğlu	22 Aralık 1979	 Yılmaz ÇOLPAN Paris Büyükelçiliği Turizm Müşaviri	31 Temmuz 1980	 Galip ÖZMEN Atina Büyükelçiliği İdari Ataşesi
	 Engin SEVER Sidney Başkonsolosluğu Güvenlik Ataşesi	17 Aralık 1980	 Şarik ARIYAK Sidney Başkonsolosu		 Neslihan ÖZMEN Atina Büyükelçiliği İdari Ataşesi Galip Özmen'in kızı		
04 Mart 1981	 Reşat MORALI Paris Büyükelçiliği Çalışma Müşaviri		 Tecelli ARI Paris Büyükelçiliği'ne bağlı Din Görevlisi	9 Haziran 1981	 Mehmet Savaş YERGÜZ Cenevre Başkonsolosluğu Sözleşmeli Sekreteri		
7 Haziran 1982	 Erkut AKBAY Lizbon Büyükelçiliği İdari Ataşesi	4 Mayıs 1982	 Orhan GÜNDÜZ Boston Fahri Başkonsolosu	28 Ocak 1982	 Kemal ARIKAN Los Angeles Başkonsolosu	24 Eylül 1981	 Cemal ÖZEN Paris Başkonsolosluğu Güvenlik Ataşesi
	 Nadide AKBAY Erkut Akbay'ın eşi Lizbon Büyükelçiliği Sözleşmeli Sekreteri	27 Ağustos 1982	 Albay Atilla ALTIKAT Ottava Büyükelçiliği Askeri Ataşesi	9 Eylül 1982	 Bora SÜELKAN Burgaz Başkonsolosluğu İdari Ataşesi		
27 Temmuz 1983	 Cahide MIHÇIOĞLU Lizbon Büyükelçiliği Maslahatgüzarı Müsteşar Yurtsev Mihçioğlu'nun eşi	14 Temmuz 1983	 Dursun AKSOY Brüksel Büyükelçiliği İdari Ataşesi	9 Mart 1983	 Galip BALKAR Belgrad Büyükelçisi		
28 Nisan 1984	 Işık YÖNDER Tahran Büyükelçiliğinde Sözleşmeli Sekreter Şadiye Yönder'in eşi	20 Haziran 1984	 Erdoğan ÖZEN Viyana Büyükelçiliği Çalışma Müşaviri Vekili	19 Kasım 1984	 Evner ERGUN BM Viyana Ofisi'nde Uluslararası Memur Direktör Yardımcısı		

24.04.2021

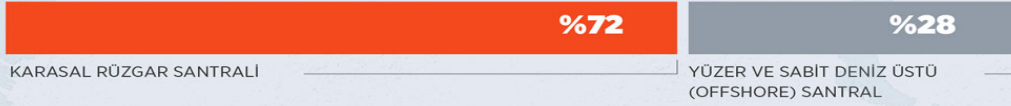
<https://www.aa.com.tr/tr/info/infografik/22948>

Avrupa'da rüzgar enerjisi hız kesmeyecek

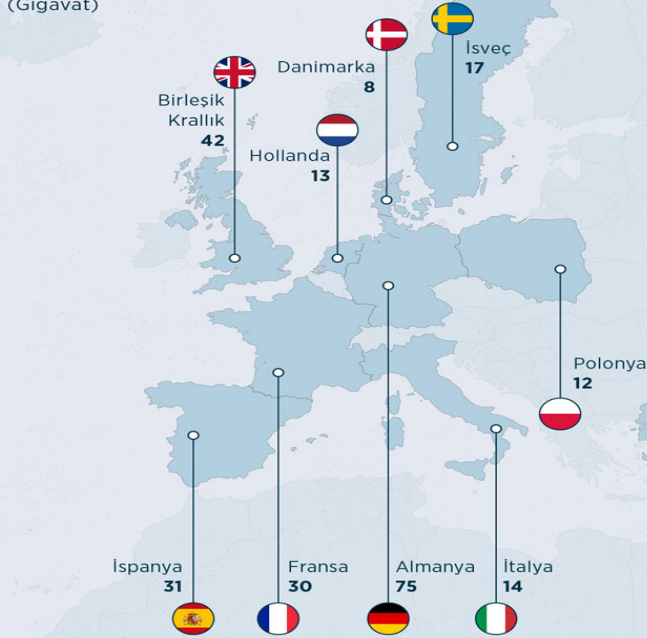
Avrupa ülkelerinin, 2025'e kadar 105 gigavat rüzgar enerjisi kapasitesini elektrik sistemine dahil ederek, bu alanda kurulu gücünü 318 gigavata ulaştırmayı bekleniyor

2025'E KADAR RÜZGARDA İLAVE EDİLECEK SANTRAL ORANI

2025'E KADAR ÜLKELERİN ULAŞACAĞI TOPLAM RÜZGAR ENERJİSİ KAPASİTELERİ: (Gigavat)

EN ÇOK KURULU GÜÇ KAZANDIRMASI BEKLENEN 3 ÜLKE

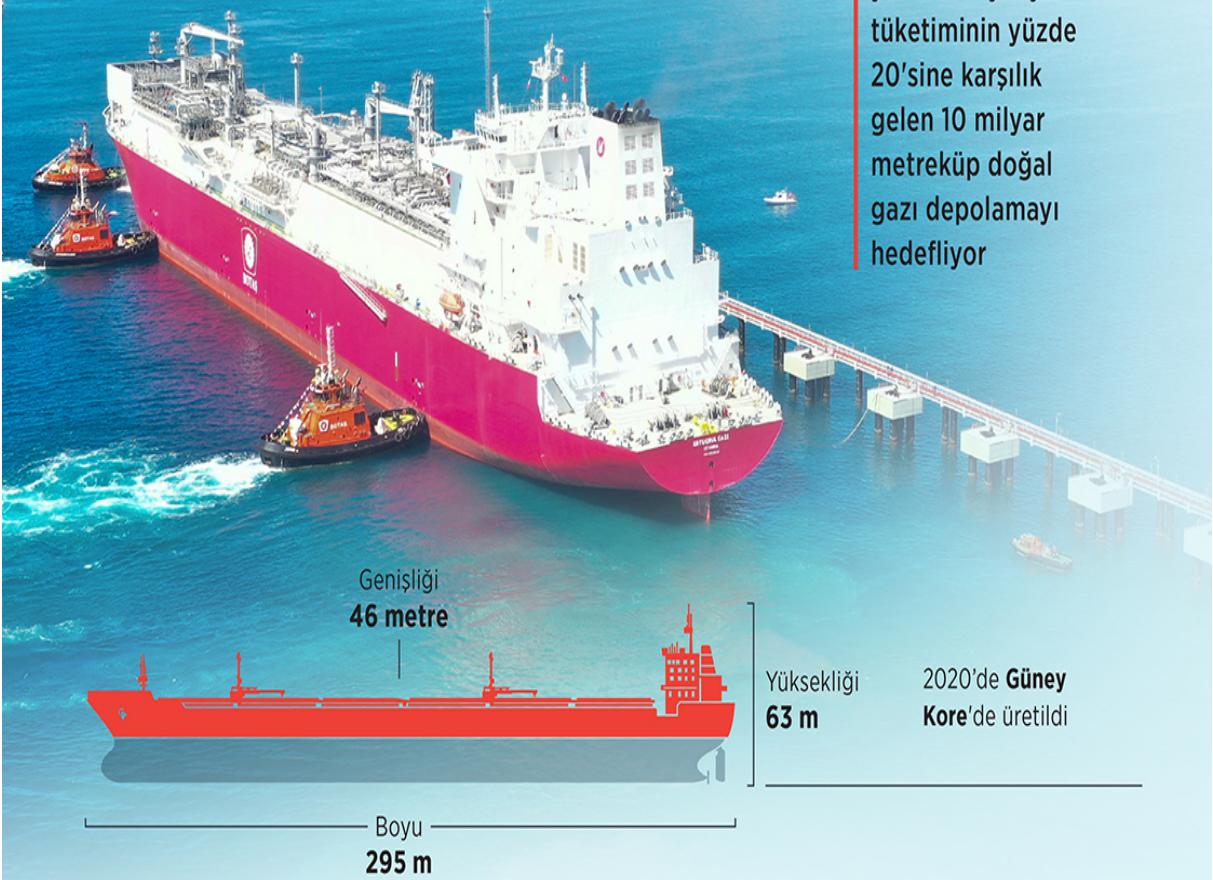
Birleşik Krallık	18 gigavat
Almanya	17 gigavat
Fransa	12 gigavat

Avrupa Birliği üyesi 27 ülkenin söz konusu ilave kapasitenin 76 gigavatlık kısmını oluşturacağı tahmin ediliyor. Bu dönemde rüzgarda 9,4 gigavat kurulu gücün ise devreden çıkarılması planlanıyor

Türkiye'nin ilk yüzer LNG depolama ve gazlaştırma gemisi **Ertuğrul Gazi**

Türkiye, doğal gaz depolama ve FSRU yatırımlarıyla yıllık tüketiminin yüzde 20'sine karşılık gelen 10 milyar metreküp doğal gazı depolamayı hedefliyor

FSRU tesisleriyle artık boru hatlarına bağlı kalmadan farklı kaynak ülke ya da spot piyasalardan gaz tedarik edilebilecek

Günlük **28 milyon metreküplük gazlaştırma** kapasitesiyle dünyada kapasitesi en yüksek gemilerin başında geliyor

Geminin LNG depolama kapasitesi

170 BİN METREKÜP

Gemi **test işlemlerinin ardından** işletmeye alınacak

22.04.2021

<https://www.aa.com.tr/tr/info/infografik/22938>

Türkiye nüfusunun yüzde 27,2'si çocuk

Türkiye İstatistik Kurumu, 2020 yılına ilişkin çocuk istatistiklerini açıkladı

Bu dönemde doğan çocuklara verilen en popüler erkek isimleri Yusuf, Eymen ve Mustafa, en popüler kız isimleri Zeynep, Asel ve Elif olarak kayıtlara geçti

BAZI DÖNEMLERE GÖRE ÇOCUK NÜFUS ORANI

*Tahmini

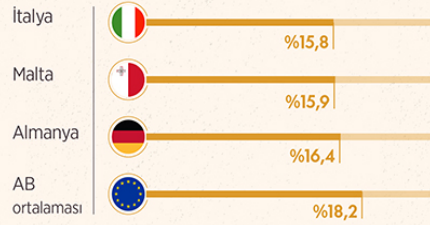
%48,5	%41,8	%27,2	%25,6	%20,4	%19
1970	1990	2021	2030*	2060*	2080*

ÇOCUK NÜFUSUN YAŞ GRUBUNA GÖRE DAĞILIMI

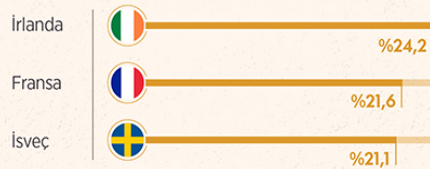

Türkiye'nin çocuk nüfus oranının yüzde 27,2 ile AB üye ülkelerinden daha yüksek olduğu görüldü

AB'DE ÇOCUK NÜFUS ORANININ EN DÜŞÜK OLDUĞU ÜLKELER

AB ÜYE ÜLKELERİ İÇERİSİNDE EN FAZLA ÇOCUK NÜFUS ORANINA SAHİP OLAN ÜLKELER

Çocuk nüfusun
ülke nüfusuna
oranı

%27,2

Türkiye'nin çocuk
nüfusu (0-17 yaş)

**22 MİLYON
750 BİN 657**

En düşük çocuk nüfus
oranına sahip il

TUNCELİ
%17,3

En yüksek çocuk nüfus
oranına sahip il

ŞANLIURFA
%24,2

21.04.2021 KAYNAK: TÜİK

AA
ANADOLU AJANSI
İCC 2021

<https://www.aa.com.tr/tr/info/infografik/22924>

Kitap Tavsiyesi

Kara Ölüm'den bugüne kitlesel salgınların toplumu nasıl şekillendirdiğini inceleyen Frank M. Snowden, açık bir üslupla, hastalıkların tıp bilimini ve halk sağlığını etkilemekle kalmayıp, aynı zamanda sanatı, dini, entelektüel tarihi ve savaşı da dönüştürdüğünü ortaya koyuyor. Büyük salgınların tıbbi ve sosyal tarihinin multidisipliner ve karşılaştırmalı bir incelemesi olan Salgınlar ve Toplum, tıbbi tedavinin evrimi, veba literatürü, yoksulluk, çevre ve kitlesel histeri gibi temalara değiniyor. Snowden, çiçek hastalığı, kolera ve tüberküloz gibi hastalıklar hakkında tarihsel bir perspektif sağlamanın yanı sıra, HIV/AIDS, SARS, Ebola ve Covid-19 gibi salgınların sonuçlarını ve dünyanın gelecek nesil hastalıklara hazır olup olmadığı sorusuna yanıt arıyor.